

سکوت وزارت جهاد شکست؛ برنامه احیای زعفران ایرانی/احتمال لغو ممنوعیت صادرات پیاز زعفران

مجری طرح ملی توسعه گیاهان دارویی وزارت جهاد با بیان اینکه صادرات پیاز زعفران باید آزاد شود، گفت: وزارت جهاد کشاورزی دیدگاه های نوین و برنامه های جدیدی در این زمینه دارد.

به گزارش خبرنگار مهر؛ بحث قاچاق پیاز زعفران مدت هاست بر سر زبانها افتاده و عده زیادی را نگران آینده این محصول با ارزش کشورمان کرده است؛ کارشناسان و مسئولان مختلف طی این سالها راهکارهای متفاوتی را در این زمینه ارائه کرده اند.

در این میان وزارت جهاد کشاورزی که هیچ گاه به اظهارنظر جدی در این زمینه نپرداخته و راهکاری را نیز ارائه نکرده بود، دیدگاه های نوینی را مطرح ساخته که کمتر کسی انتظار شنیدن چنین دیدگاهی را از وزارت خانه مذکور داشته باشد. در همین راستا خبرنگار مهر گفتگویی را با پیمان یوسفی آذر، مشاور وزیر و مجری طرح ملی توسعه گیاهان دارویی وزارت جهاد کشاورزی انجام داده که مشروح آن از نظرتان می گذرد:

***آقای یوسفی آذر اخیرا مباحث زیادی پیرامون قاچاق پیاز زعفران از کشور به راه افتاده و کمتر پیش آمده وزارت جهاد کشاورزی در این زمینه اظهارنظری کند؛ شما به عنوان مجری طرح ملی توسعه گیاهان دارویی چه نظری در این زمینه دارید؟**

- بنده موافق صادرات پیاز زعفران از کشور هستم و ممنوعیتها و محدودیت‌های موجود در این زمینه باید لغو و سیاست‌گذاری‌هایی که مربوط به حدود ۵۰ سال قبل است باید کنار گذاشته شود.

***دلیل موافقت شما با لغو ممنوعیت پیاز زعفران چیست و چرا وزارت جهاد به چنین نتیجه ای رسیده است؟**

- اگر ما نخواهیم با اصول معاملات و بازاریابی جهانی حرکت کنیم با شدت و سرعت زیادی از بازارهای جهانی حذف خواهیم شد. حرکت های محدودکننده نتوانسته مانع رشد تولید زعفران در دنیا شود؛ با وجود اعمال سیاست های سختگیرانه در دهه های قبل الان شاهد هستیم که کشورهای زیادی از جمله چین، مراکش، افغانستان، ایتالیا، آمریکا، فرانسه، اسپانیا و کشورهای آفریقایی به تولید کننده زعفران تبدیل شده اند.

ما با ۹۵ درصد تولید زعفران جهان، نخستین تولیدکننده این محصول در دنیا هستیم و تولید در کشورهای دیگر نتوانسته مانعی برای طلای سرخ ایران باشد. در طول دهه های گذشته که این کشورها به تولید زعفران روی آورده اند ما همواره با رشد صادرات این محصول در کشور مواجه بوده ایم. همین اتفاق باید درباره پیاز زعفران نیز رخ دهد یعنی ما نه تنها نباید از صادرات این محصول ممانعت کنیم بلکه باید صادرکننده آن باشیم.

***آیا آماری وجود دارد که سالانه چه میزان پیاز زعفران بصورت قاچاق از کشور خارج می شود؟**

- علی رغم سخت گیری هایی که در کشورمان انجام می شود براساس آمار غیررسمی حدود ۸۰ تن پیاز زعفران سالانه فقط به افغانستان قاچاق می شود.

***متاسفانه در سال های اخیر نیز برخی از کشورها از جمله هلند به صادرکننده پیاز زعفران تبدیل شده اند. این زنگ هشدار به نظر جدی است.**

بله؛ اخیراً در هلند، پیاز زعفران را استاندارد سازی کرده و آن را به تمام کشورهای دنیا از جمله گرجستان، قرقیزستان، ترکمنستان، روسیه و غیره صادر می کنند. این زنگ خطر جدی برای ما است ایران باید صادرکننده این محصول می شد نه هلند که اصلاً تولیدی ندارد! الان هلند دارد کار می کند تا این محصول را اصلاح کند؛ روزی خواهد رسید که عملکرد پیاز زعفران ایران ۴ کیلوگرم در هکتار و نوع هلندی اصلاح شده آن ۱۲ کیلوگرم در هکتار است به کلی ایران از بازارهای جهانی حذف خواهد شد.

***بحث دیگر بازی تعرفه علیه ایران است، گفته می شود کشورهایمانند چین و هند برای صادرات زعفران ایران تعرفه اعمال کرده اند اما از افغانستان این تعرفه را دریافت نمی کنند تا این کشور را به نوعی حمایت کنند. چرا دیپلماسی اقتصادی ما این اندازه ضعیف است؟**

خیر، آنها از افغانستان حمایت نمی کنند، افغانستان عضو سازمان تجارت جهانی است و تعرفه ترجیحی دارند آنها تعرفه های خود را به صورت مشترک برداشته اند. این مساله را باید رایزن های اقتصادی ما در وزارت امور خارجه این مساله را پیگیری و حل کنند، وزارت جهاد کشاورزی نیز این موضوع را در دستور کار خود قرار داده و ما به زودی در این زمینه اقدامات لازم را انجام خواهیم داد.

***با توجه به مباحث ذکر شده ما بزودی شاهد لغو ممنوعیت صادرات پیاز زعفران از کشور خواهیم بود؟**

- صد درصد؛ بنده تمام تلاشم در این راستا خواهد بود.

*** آقای حجتی چه نظری دارند؟ موافق لغو ممنوعیت صادرات پیاز زعفران هستند؟**

- نظر وزیر را در این زمینه نمی دانم چون تاکنون پیش نیامده که بحثی در این زمینه داشته باشیم، این نظر کارشناسی بنده است اما به نظرم آقای وزیر با این مساله موافق هستند چون بیشتر جهانی به مسائل می نگرند.

***وزارت جهاد کشاورزی چه برنامه ای برای توسعه کشت، تولید و صادرات طلای سرخ دارد؟**

برنامه های وزارت کشاورزی برای زعفران که حدود یک ماه است تدوین

شده به شرح زیر است: موافق صادرات پیاز زعفران با شرایطی که ذکر شد هستیم. جهانی سازی زعفران با برند ایرانی از دیگر برنامه های ماست؛ هزاران سال است که برای ایران است باید به نام ایران باشد. دفاتر بزرگ زعفران ایران در شهرهای بزرگ جهان از جمله هامبورگ، لندن، نیورک و ... باید گشوده شود.

بخش خصوصی باید در این زمینه با قدرت وارد شود و تبلیغات کند. به کسانی که حاضر هستند در این زمینه وارد شوند ما با بهره ۶ درصد وام بازرگانی می دهیم و از آنان حمایت های لازم را می کنیم فقط کافی است طرح خودشان را ارائه کنند.

*** برنامه های دیگری نیز در این زمینه دارید؟**

- بله، یکی از استراتژی های ما معرفی زعفران به عنوان غذا است؛ یعنی این محصول از حالت دارو و ادویه خارج و به عنوان غذا معرفی شود اینگونه می توانیم تقاضای جدید برای مصرف ایجاد کنیم.

یکی دیگر از استراتژی های ما تحریک تقاضا و افزایش مصرف این محصول در جهان است؛ در این راستا باید از بازرگانان خود حمایت کنیم تسهیلات با بهره کم در اختیار آنان قرار دهیم.

*** در سال های اخیر تولید زعفران در افغانستان رشد زیادی داشته و همچنان نیز در حال رشد است؛ آیا نگرانی در این زمینه ندارید؟**

- نه تنها از ورود افغانستان به این حوزه نگرانی ندارم بلکه خیلی خوشحالم، برای اینکه این کشورها نام زعفران را در دنیا بر سر زبان ها می اندازند و مصرف آن را بالا می برند که این به نفع ایران است. در نهایت ورود کشورهای دیگر به حوزه تولید زعفران منجر به افزایش مصرف آن در جهان می شود در واقع این کشورها در مسیری حرکت می کنند که ما می خواهیم بنابراین ما باید هدایت گر تمام کشورهایی که در مسیر تولید این محصول حرکت می کنند باشیم همین الان آنها، ناخواسته در راستای سیاست های ما حرکت می کنند.

*** بحث دیگری که باید به آن اشاره کرد این است که بخشی از زعفران ایران به کشورهای دیگر می رود و بعد از بسته بندی مجدد به نام آن کشورها صادر می شود؟ که این مساله نیز نگران کننده به نظر می رسد؟**

- این سیاست غلط است، ما با این سیاست مخالف هستیم اما مانع آن

نمی شویم چون صادرات انجام می شود حتی اگر با برند دیگر یک گرم صادر شود بنده موافق هستم که صادر شود؛ با این حال سیاست ما اصلاح و حرکت به سوی برندسازی است در این زمینه بخش خصوصی باید با قدرت وارد شود در این زمینه از بخش خصوصی گلایه داریم که چرا قدرتمند وارد بازار نشده است؟ البته بخشی از آن به دلیل موانع سیاسی بوده که به اقتصاد ما ضربه زده است.

***برنامه وزارت جهاد در حوزه کاشت؛ داشت و برداشت محصول چیست؟ آیا برنامه ای تدوین شده است؟**

- برنامه ما اصلاح پیاز زعفران و عملکرد آن است، باید به وارسته ها و ارقامی برسیم که بیشترین عملکرد را در هکتار دارند، که حتی هلند توان رقابت با آن را نداشته باشد.

ما باید به سمت مکانیزاسیون برویم، متأسفانه افکار غلطی وجود داشته که مانع ورود مکانیزاسیون به حوزه زعفران شده اند چون معتقدند اشتغال بدین ترتیب از بین می رود، سهم کارگر کاهش می یابد و سهم ماشین بالا می رود؛ در حالی این صحیح نیست کشورهایمانند ایتالیا و اسپانیا در این زمینه حرکت کرده اند، هزینه تمام شده طی سالهای آینده در این کشورها کاهش می یابد و ما حذف می شویم اتفاقی که در پنبه نیز برای کشور افتاد، پنبه در ترکمنستان و قرقیزستان مکانیزه شد و قیمت تمام شده تولید آن کاهش یافت اما در کشور ما این اتفاق رخ نداد نتیجه آن شد که نتوانستیم با این کشورها رقابت کنیم و به شدت ضربه خوردیم.

این احتمال وجود دارد که چنین اتفاقی برای زعفران هم بیفتد. مکانیزاسیون علاوه بر کاهش هزینه تولید عملکرد را بالا می برد.

***چه میزان اعتبار برای اجرای این طرح مورد نیاز است؟**

۳۰۰۰ میلیارد تومان برای اجرای کل طرح درخواست اعتبار کرده ایم.

***وضعیت تولید زعفران از نظر کیفی در کشور به چه صورت است؟**

- ما امروز همان زعفرانی را تولید می کنیم که سی سال قبل تولید می کردیم طی این سی سال هیچ کاری بر روی این محصول و برای افزایش کیفیت آن انجام نشده است؛ محصولی به مهمی زعفران هیچ دفتر مستقلی نداشته است ما برای صادراتمان هیچ ساختاری نداریم هیچ حمایتی نکردیم.

***در حال حاضر سهم ایران از تجارت جهان زعفران چقدر است؟**

- میزان تجارت جهانی زعفران در دنیا، ۸.۲ میلیارد دلار است؛ متأسفانه کل صادرات ما ۲۸۶ میلیون دلار است. همین الان کل بازار در اختیار اسپانیا، ایتالیا، آلمان و دیگر کشورهای اروپایی است؛ سهم تجارت ما یک هفدهم جهان است آن وقت اظهارنگرانی می کنیم که پیازمان را بردند! ما در بازارهای جهانی حرفی برای گفتن نداریم.